

trængende Omstændigheder vistnok hellere for det almindelige Vedtes Skyld ville bekvemme sig og opoffre en mindre Sum, end at der for deres Skyld skulde statueres Undtagelser, der vilde drage Ulemper tilfølgende for det Hele. Det er paa Grund af disse Hensyn, navnlig — for at jeg gjentagende skal udhæve det — paa Grund af det virkelig Betænkkelige, der er i at statuere mange Undtagelser, at vi have indskrænket os til de saa, vi have proponeret.

Jusitsministeren: Det er rigtignok et ganske forskjelligt Princip, hvorfra Regjeringen er gaaet ud ved at statuere Undtagelsesgrundene. Man har troet, at man med Hensyn til Tjenesten i Borgervæbningen maatte gaae ud fra en anden Anskuelse end den, der gjorde sig gjældende med Hensyn til Tjenesten som Børnepligtig i Armeen. Tjenesten i Armeen er en Forpligtelse, som paaahviler enhver Statsborger i Forhold til Staten. Der kan de enkelte Communes Interesse ved at beholde de til Communens Lary ansatte Embedsmænd ikke komme i Betragtning ligeoverfor denne almindelige Statsborgerpligt. Derimod med Hensyn til Tjenesten i Borgervæbningen, der har man troet, at man burde tage Hensyn til Communens egen Interesse, for ikke at foranledige saadanne Ulemper for Communens Beboere, som langt kunde overstige de Fordele, Communen selv har af Borgervæbningen, eller som talsfald kunde gjøre et væsentligt Afbræk i Communens Beboeres Velbefindende, uden at indeholde et tilstrækkeligt Æquivalent ved den Nytte, der blev gjort ved Tjenesten i Borgervæbningen. Man har nu troet, at disse Hensyn, selv om de ikke bleve tagne ved Lovgivningen, dog nødvendigen vilde gjøre sig gjældende i Praxis. Det er ogsaa af den ærede Ordfører, da han omtalte denne Materie, blevet bemærket, at de Embedsmænd eller de Andre, hvem der var tilstgjet at give Fritagelser i Udfastet, maatte, naar de ikke kunde forrette den Tjeneste, der paaahvilede dem, og som dog talmindeliged maatte anses for ubetydelig, leie en Anden til at forrette Tjenesten. Dette viser dog, at den ærede Ordfører selv erkjender, at der er mange af disse Mænd, hvem Fritagelse er nægtet, der ikke vel vilde kunne undværes fra deres sædvanlige Forretninger uden

for Ulempe. Men nu kommer det an paa, for hvem Ulempen er størst. Er det for den paaagjældende Embedsmænd, at Ulempen opstaaer? Ja, saa begriber jeg, at han maa leie en Anden til at gjøre sin Tjeneste; men det er ikke altid Tilfældet. Ulempen opstaaer netop for Communens Beboere. Naar de skulle hen og betale Statter eller deres Børn skulle gaae i Skole, og de vedkommende Stattes oppebørselsbetjente eller Skolelærere ere til Tjeneste i Borgervæbningen, saa er det ikke Skolelæreren eller Statteoppebørselsbetjenten, der gaaer ud over, og han leier ikke for sig. Han siger: Jeg et pligtig til at møde ifølge Borgervæbningsloven og jeg møder selv, og selvfølgelig ophører min Embedsforpligtelse til at modtage Statter, — til at modtage Borgernes Børn i Skolen. Nu tør jeg spørge, om man skulle paalægge dem, som maaffee sidde i trange Naar, at give en Betaling for at stille en Anden for sig, Noget, som de selv ikke ere interesserede i. Han vil maaffee gjerne gaae ud og forrette den Tjeneste, der paaahviler ham, og vil ikke blive hjemme, blot for at forebygge en Ulempe for Communens Beboere, som er forbunden med hans Tjeneste. Det er dette Hensyn, der har gjort sig gjældende ved Betragtningen af Forholdene i dette omhandlede Stykke. Man har troet, at slet ikke den samme Betragtning kunde gjøre sig gjældende her, som med Hensyn til den egentlige Militairpligt, og man har derfor langtsfra kunnet komme til det Resultat, som det ærede Udvalg, der endog har indskrænket de Undtagelser, som gjælde med Hensyn til Børnepligten, i et betydeligt og meget væsentligt Punkt, nemlig for Skolelærerne. Almuekolelærerne ere jo, som bekendt, fritagne for Børnepligten, og disse har det ærede Udvalg troet at burde forbigaae ved Undtagelserne med Hensyn til Borgervæbningspligten, medens derimod Regjeringen havde troet, at der i saa Henseende burde skee en væsentlig Udvidelse, nemlig for alle offentlige Lærere, som under 8de Punkt er anført, fast ansatte Lærere ved Universitetet og de lærde Skoler, samt Almuekolelærerne. En lignende Betragtning gjør sig isvrigt gjældende ved de allerfleste af de Undtagelser, som ere foreslaaede, saaledes t. Ex. Apothekere og de ved Post- og